DANMARKS STATISTIK

Statistikdokumentation for Producent- og importprisindeks for varer 2023

Danmarks Statistik
Sankt Kjelds Plads 11
2100 København Ø

DANMARKS STATISTIK

1 Indledning

Formålet med statistikken Producent- og importprisindeks for varer er at belyse prisudviklingen på varer i første omsætningsled. Den primære anvendelse er til fastprisberegninger, men den fungerer også som konjunkturindikator og til kontraktreguleringer i erhvervslivet. Indekset kan opdeles i Producentprisindeks for varer, Importprisindeks for varer og Prisindeks for indenlandsk vareforsyning. Prisindeks for indenlandsk vareforsyning kan føres tilbage til 1876, og går i sin nuværende form tilbage til 1981. Producentprisindeks for varer går tilbage til 2000 og Importprisindeks til 2005.

2 Indhold

Producent- og importprisindeks for varer indeholder månedlige indeks over prisudviklingen på varer i første omsætningsled (business-to-business), dvs. typisk salg fra producent til grossist eller detailhandelsledet, for varer der er produceret i Danmark til hjemmemarkedet og eksport, eller for varer som importeres til Danmark. Statistikken opdeles efter vare- og branchegrupper.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Det samlede *Producent- og importprisindeks for varer* indeholder prisoplysninger om:

1. Danskproducerede varer til det danske marked (hjemmemarked)
2. Danskproducerede varer til udenlandske markeder (eksport)
3. Importerede varer til det danske marked (import)

Producentprisindeks for varer belyser den totale prisudvikling i første omsætningsled for varer, der produceres i Danmark. Det omfatter 1 og 2 ovenfor (hjemmemarked + eksport). En række delindeks herunder viser prisudviklingen inden for forskellige brancher og varegrupper.

Importprisindeks for varer belyser den totale prisudvikling i første omsætningsled for varer, der importeres til Danmark, dvs. 3 ovenfor (import). En række delindeks herunder viser prisudviklingen inden for forskellige brancher og varegrupper.

Prisindeks for indenlandsk vareforsyning belyser den totale prisudvikling i første omsætningsled *(business-to-business)* for varer, der anvendes i Danmark. Den omfatter 1 og 3 (hjemmemarked + import). Herunder beregnes en række delindeks, der viser opdelinger af den totale indenlandske vareforsyning fordelt efter brancher og varegrupper.

Statistikken dækker alle internationalt handlet varer, som tilgår eller fragår Danmarks materielle ressourcer ved at varerne bliver udført (eksport) eller indført (import) fra Danmarks økonomiske område. Statistikken følger dermed internationale retningslinjer for hvilke transaktioner, der skal registreres med hensyn til eksport og import af varer.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Producentprisindeks for varer, *Importprisindeks for varer* og *Prisindeks for indenlandsk vareforsyning* fordeles efter varegrupper og brancher.

Branchefordelte indeks følger Dansk Branchenomenklatur 2007 (DB07). DB07 er en dansk underopdeling af EU's fælles branchenomenklatur, den 4-cifrede NACE rev. 2.

Indeks der er branchefordelte: - *Producentprisindeks for varer* (PRIS4015, PRIS4215) - *Importprisindeks for varer* (PRIS4115) - *Det samlede Producent- og Importprisindeks for varer* (PRIS 4315) - *Prisindeks for indenlandsk vareforsyning* (PRIS4615)

Varegruppefordelte indeks følger Den kombinerede nomenklatur (KN) og Harmonized Commodity Description and Coding System (HS). HS er den internationale toldklassifikation, og er udviklet af Verdenstoldorganisationen WCO. (EU medlemsstaterne har i lighed med mange andre lande anvendt HS som klassifikation for toldtariffen og udenrigshandelsstatistikken siden 1988).

HS er en 6-cifret hierarkisk struktureret vareklassifikation. KN er EU's klassifikation for toldtariffer og udenrigshandelsstatistik. KN er en underopdeling af HS. Grundmaterialet til det samlede producent- og importprisindeks for varer indsamles efter denne vareopdelte struktur.

Indeks der er varefordelte: - *Prisindeks for indenlandsk vareforsyning* (PRIS1115)

2.3 Sektordækning

Statistikken følger Rådets Forordning (EF) nr. 1165/98 om konjunkturstatistik. Ifølge denne forordning omfatter statistikken alle importerede og danskfremstillede varer, der hører under DB07 industrierne B til E. Derudover indsamles der også priser for industri A til det danske *Prisindeks for indenlandsk vareforsyning*. Statistikken dækker følgende brancher:

- A: Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri
- B: Råstofindvinding
- C: Fremstillingsvirksomhed
- D: El-, gas- og fjernvarmeforsyning
- E: Vandforsyning; Kloakvæsen, affaldshåndtering og rensning af jord og grundvand

Producent- og importprisindeks for varer beregnes ved anvendelse af industri B til E.

Prisindeks for indenlandsk vareforsyning beregnes ved anvendelse af industri A til C.

2.4 Begreber og definitioner

Hjemmemarkedspris: Prisen på indenlandsk producerede varer og tjenester, solgt til hjemmemarkedet.

Eksportmarkedspris: Prisen på indenlandsk producerede varer og tjenester, solgt til eksport.

Importpris: Prisen på importerede varer og tjenester.

Transaktionspris: Prisen på en vare eller tjeneste, som faktisk betales i markedet. Transaktionsprisen repræsenterer den faktiske betalte pris, inklusiv eventuelle rabatter og tillæg, for en transaktion der kan observeres gentagende gange.

Transfer pricing: Proces hvor virksomheder prissætter koncerninterne transaktioner således, at det sikres, at der handles på markedslignende vilkår. Det gøres i praksis ved at prissætte transaktionerne med henblik på, at hvert led i koncernens værdikæde får et overskud, der ligger inden for de rammer, som myndighederne har udstukket.

2.5 Enheder

Priser på varer i første omsætningsled.

2.6 Population

Priser på varer solgt i første omsætningsled fra danske selskaber på hjemme- og eksportmarkedet, og priser på danske selskabers købte importvarer.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Producentprisindeks for varer dækker tidsperioden fra 2000 og frem. *Importprisindeks for varer* dækker tidsperioden fra 2005 og frem. *Prisindeks for indenlandsk vareforsyning* dækker tidsperioden fra 1981 og frem. Indeksene har ikke haft databrud.

2.9 Basisperiode

2015=100

2.10 Måleenhed

Indeks og procentvise ændringer.

2.11 Referencetid

Statistikken beskriver prisudviklingen for en given kalendermåned.

2.12 Hyppighed

Månedlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lovhjemmel til dataindsamling findes i § 8 stk. 1 i Lov om Danmarks Statistik, jf. lovbekendtgørelse nr. 610 af 30. maj 2018.

Producent- og importprisindeks for varer er omfattet af Rådets Forordning (EF) nr. 1165/98 af 19. maj 1998 om konjunkturstatistik (EFT L 162 05.06.98).

Den udvides af Kommissionens forordning (EF) nr. 656/2007 af 15. juni 2007 om konjunkturstatistik (EUT L 155 15.6.07) til at indeholde hoved industri grupperne.

Senere har der været forskellige forordninger, der videre har introduceret nye aspekter, som nu bliver samlet og erstattet af Europa-parlamentets og rådets forordning (EU) 2019/2152 af 27. november 2019.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden for denne statistik er i 2004 beregnet til 1.148.000 kr. Byrden blev beregnet på baggrund af AMVAB metoden. AMVAB er en metode, der bruges til at måle de administrative byrder for virksomhederne, der er forbundet med at skulle efterleve konkrete lovkrav. AMVAB er en forkortelse for Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder, og er den danske version af den internationalt anerkendte SCM-metode (Standard Cost Model). En ny indberetningsbyrdeberegning bliver lavet hvis antallet af indberettere stiger med 20 pct. eller hvis der sker strukturelle ændringer af indberetning til statistikken, der medfører større indberettebyrde.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på statistikkens emneside eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Der indsamles ca. 6800 priser fra udvalgte producenter og importører i Danmark. Af disse anvendes ca. 3600 prisindberetninger til beregning af Producentprisindeks for varer, ca. 3200 til beregning af Importprisindeks for varer og ca. 5200 prisindberetninger anvendes til beregning af Prisindeks for indenlandsk vareforsyning. Priserne valideres automatisk i forbindelse med indsamlingen og usædvanligt store prisudviklinger bliver efterfølgende kontrolleret manuelt. De validerede prisudviklinger aggregeres herefter i et hierarkisk system, hvor de tillægges vægt efter deres betydning til de samlede prisindeks.

3.1 Kilder

Til stikprøven indsamles der ca. 6800 priser fra udvalgte producenter og importører i Danmark, til beregning af *det samlede Producent- og importprisindeks for varer*. Af disse anvendes ca. 3600 prisindberetninger til beregning af *Producentprisindeks for varer*, ca. 3200 til beregning af *Importprisindeks for varer* og ca. 5200 prisindberetninger anvendes til beregning af *Prisindeks for indenlandsk vareforsyning*.

Stikprøven på ca. 6.800 priser er fordelt på ca. 1100 varegrupper. Disse varegrupper udvælges så de dækker minimum 70 procent af den samlede omsætningsværdi for populationen. Inden for hver af disse varegrupper udvælges de største virksomheder(top-down), baseret på omsætningsværdi. Ved at udvælge de største virksomheder inden for en given varegruppe, antages det via. grundlæggende markedsteori, at der indsamles priser fra prissætterne, som er med til at sikrer en repræsentativ stikprøve for hele varegruppen. Hver af disse virksomheder anmodes om at udvælge deres mest repræsentative varer, altså deres mest solgte/mest importerede varer inden for en given varegruppe. For at matche omsætningsbalancerne i nationalregnskabet, indsamles der kun priser fra virksomheder, som har produktions- eller importværdi inden for de specifikke varegrupper.

Hver udvalgt virksomhed er bestemt ved den juridiske enhed. I Danmarks Statistiks Erhvervsstatistiske Register, bestemmes de juridiske enheder ved deres CVR-nummer. I enkelte tilfælde afviges fra princippet om, at én juridisk enhed svarer til én virksomhed. Flere virksomheder kan slås sammen til én enhed hvorfra der indsamles priser, hvis de fx har fælles administration eller at der er tale om franchisevirksomhed. Virksomhederne skal så vidt muligt indberette den pris, der er gældende den 15. i måneden. Hvis der ikke foreligger prisoplysninger for den 15. i måneden, så kan en passende dag tidligere på måneden eller et gennemsnit af priserne for månedens første 15 dage anvendes. For industrier eller varer med høj variation inden for måneden, spørges der efter et gennemsnit over måneden i stedet.

Vægtgrundlaget er baseret på Nationalregnskabets produktbalancer for 2019, som baseres på flere interne primærkilder (Virksomheders køb og salg, Industriens produktion og omsætning. Detailomsætningen samt Udenrigshandelsstatistikken mm.). Dette dækker hoveddelen af al handel i første omsætningsled i Danmark, inden for statistikkens afgrænsning, og det vurderes at vægtgrundlaget er repræsentativt for den danske økonomi. Virksomheder under en defineret størrelse indgår ikke i Nationalregnskabets balancer.

3.2 Indsamlingshyppighed

Månedlig.

3.3 Indsamlingsmetode

Priserne indsamles via en digital indberetningsblanket på Virk.dk, som sendes til udvalgte virksomheder.

3.4 Datavalidering

Den første validering af prisdata sker, når priserne ankommer til Danmarks Statistik. Her bliver de autotestet for usædvanlige ændringer og store udsving. De priser, hvis udvikling er større end en forudbestemt tærskelværdi, bliver kontrolleret manuelt, og accepteres kun hvis virksomhederne kan bekræfte ændringen. Når alle priser er modtaget, genereres en liste med alle prisændringer, samt et mål for hvordan disse ændringer påvirker indeksene. Den sidste validering er en kvalitetsmæssig inspektion af alle beregnede indeks, hvor der ses på indeksbevægelserne over en længere periode, og på forskellige markeder, for at sikre at eventuelle atypiske udviklinger bliver undersøgt yderligere.

3.5 Databehandling

Producent- og importprisindeks for varer opgøres i et hierarkisk system, hvor de indsamlede priser inddeles i en række varegrupper på baggrund af den sekscifret KN varenomenklatur, såkaldte basisaggregater. Inden for et basisaggregat bliver der udregnet en basispris som geometriske gennemsnit af de indsamlede priser. Basisindeksene beregnes på baggrund af basispriserne mellem to eller flere perioder. Udviklingen i basispriserne svarer derfor til den samlede prisudvikling for en given sekscifret KN varegruppe. Basisindeksene er de mest detaljerede grupper af varer.

Efterfølgende sammenvejes de detaljerede basisindeks til aggregerede prisindeks, såkaldte delindeks, som aritmetiske gennemsnit. Indekset beregnes som et Laspeyres typeindeks, hvor beregningen af prisindekset forudsætter en uændret sammensætning af varekurven over tid, og at der regnes med faste vægte, men hvor der ikke er sammenfald mellem prisreferenceperiode og vægtreferenceperiode. Prisreferenceperiode er den periode man sammenligner periodens priser med, og vægtreferenceperioden er den periode vægtene er fra, her et specifikt år. Vægtperioden vil typisk ligge før prisreferenceperioden, da man skal have tid til at opgøre omsætning til vægtene for en periode, og derfor er det ikke praktisk muligt at lave et naturligt Laspeyres indeks.

Denne beregning bliver forklaret mere detaljeret i publikationen Indeksberegninger i Danmarks Statistik under Prisindeks for indenlandsk vareforsyning.

Hvert af indeksets detaljerede basisindeks (6 cifret KN varegruppe) tildeles en vægt, som anvendes til at sammenveje basisindeksene til delindeks og til det samlede producent- og importprisindeks for varer. Vægtgrundlaget, der er baseret på nationalregnskabets varebalance for 2019, er lig summen af importværdierne og produktionsværdierne til hjemmemarkedet ekskl. moms og punktafgifter. Dette sikrer at stikprøven afspejler populationen.

Omfanget af manglende svar er ubetydelig. Hvis der er bortfald for væsentlige varer, anvendes imputering, hvor de bortfaldne varers prisudvikling imputeres med udviklingen i det basisaggregat de tilhører. I andre tilfælde betragtes priserne som uændret.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

DANMARKS STATISTIK

4 Relevans

Producent- og importprisindeks for varer fungerer som økonomisk nøgletal, konjunkturindikator, deflator og et værktøj til kontraktreguleringer. De primære brugere af statistikken er det danske nationalregnskab, erhvervslivet og interessenter i den danske samfundsøkonomi. Statistikken opfylder alle krav fra EU med hensyn til branchedækning, detaljeringsgrad, hyppighed og udgivelsestider mm.

4.1 Brugerbehov

Producent- og importprisindeks for varer anvendes i deflator øjemed til at tage højde for prisændringer i andre økonomiske tidserier. Det inkluderer fastprisberegningerne i nationalregnskabsstatistikken, som er et led i beregningen af den realøkonomiske udvikling i Danmark.

Indeksene fungerer også som økonomisk nøgletal og konjunkturindikator, der anvendes af offentlige og private beslutningstagere til vurdering af den samfundsøkonomiske udvikling.

Derudover anvendes indekset af erhvervslivet til kontraktreguleringer.

4.2 Brugertilfredshed

Den primære bruger af denne statistik er det danske nationalregnskab. Af denne grund er statistikkens hovedformål at være deflator til fastprisberegninger. Dette forhold har implikationer i forhold til valg af stikprøve, da der er fokus på at dække så meget omsætning som muligt, frem for at afspejle typiske prisudviklinger, som man kender det fra forbrugerprisindekset. Der føres løbende dialog med Nationalregnskabet, i forhold til kvalitet og brugertilfredshed.

Der er også eksterne beslutningstagere, som anvender statistikken til kontraktregulering, samt til at overvåge prisudviklingerne i de offentliggjorte indeks. Danmarks Statistik er løbende i kontakt med disse brugere, og forsøger i det omfang det er muligt at imødekomme eventuelle ønsker.

Der afholdes periodisk et kontaktudvalgsmøde om prisindeks mellem Danmarks Statistik og medlemmer af udvalget. Kontaktudvalgsmøderne afholdes i samarbejde med forbrugerprisindeksene, samt statistikkerne for købekraftspariteter og prisniveauindeks. Dog er det sidst holdt i 2015. Du kan se mere information og kontakt udvalget for prisindeks her. Medlemmerne af udvalget er; Finansministeriet, Økonomi- og indenrigsministeriet, Danmarks Nationalbank samt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Medlemskredsen kan ændres efter behov.

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken er omfattet af krav fra EU mht. bl.a. branchedækning, detaljeringsgrad, hyppighed og udgivelsestider. Danmarks Statistik opfylder alle disse krav. Nogle vareindeks udtages ikke til stikprøven, fordi varerne er af en særlig karakter, eller fordi omsætningen er for ringe. Andre deleindeks indgår i stikprøven, men offentliggøres ikke pga. diskretioneringshensyn.

DANMARKS STATISTIK

5 Præcision og pålidelighed

De priser som dækkes af dataindsamlingen til indekset dækker ca. 70 procent af den samlede omsætning i den danske økonomi. Vægtgrundlaget baseres på Nationalregnskabets produktbalancer, som dækker hoveddelen af handel i første omsætningsled inden for statistikkens afgrænsning, og der er konstant monitorering af kvaliteten i stikprøven. Stikprøven udtrækkes ikke simpelt tilfældigt, hvorfor der ikke gives et mål for stikprøveusikkerheden.

Der offentliggøres kun endelige tal.

Producent og importprisindeks for varer vurderes ikke at have en øget usikkerhed som følge af COVID-19, idet dataindsamlingen og dermed bortfaldet har været stort set uændret som følge af krisen.

5.1 Samlet præcision

Stikprøven tilhørende *Producent- og importprisindeks for varer* består af 1100 varegrupper, dækket af ca. 6800 prisserier. Disse udvælges så de dækker minimum 70 procent af den samlede omsætningsværdi for populationen. De sidste 30 procent af omsætningen, der ikke er dækket af stikprøven, er fordelt på varer der er mindre omsætningstunge og derfor ikke er udslagsgivende for skildringen af prisudviklingen i den danske økonomi.

Vægtgrundlaget er baseret på Nationalregnskabets omsætningsværdier for 2019, som baseres på flere interne primærkilder. De aktuelle vægte blev implementeret ved offentliggørelsen af indekset for januar 2023. Derved er der dog også en konstant forsinkelse i de anvendte vægte på minimum fire år. Derfor kan der forekomme forskelle i den virkelighed indekset skildrer og den faktiske virkelighed ved større skift i den danske økonomi.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Stikprøven af virksomheder der indberetter priser inden for hver varegruppe vælges oppefra og ned (top-down) for at opnå så høj omsætningsdækning som muligt. Da stikprøven ikke er udtrukket simpelt tilfældigt kan der ikke beregnes et mål for stikprøveusikkerheden, da det bryder med de metodiske antagelser for en sådan beregning.

5.3 Anden usikkerhed

Da Danmark i foråret 2020 lukkede ned som følge af COVID-19 og i de efterfølgende genop- og nedlukninger, har det været muligt at indsamle priser til Producent- og importprisindekset. Bortfaldet er stort set uændret i forhold til sammenlignelige perioder før pandemien, og indekset vurderes derfor ikke at have en øget usikkerhed som følge af COVID-19.

Som tiden går, sker der en vis udskiftning af de varer der indgår i beregningerne. Da de nye varer kan have en anden kvalitet end de varer der udgår, foretages der derfor løbende kvalitetskorrektion af indeksene. Ved udskiftning af varer medtages den nye vare først i prisberegningen, når der foreligger to på hinanden følgende prisobservationer for den pågældende vare. I de tilfælde, hvor prisændringer normalt kun finder sted samtidig med kvalitetsændringer, kan dette give anledning til skævheder. Metoder for håndtering af kvalitetsændringer er nærmere beskrevet i IMF's metodeguide for producentprisindeks for varer (Producer Price Index Manual - Theory and Practice).

Der kan være en tendens til at forældede varer bliver for længe i stikprøven, og at nye varer medtages for sent. Virksomhederne anmodes både løbende, men også systematisk ca. hvert andet år om at gennemgå de varer, som de indberetter priser på (varekurven) i forhold til om de fortsat er repræsentative for virksomhedens generelle salg eller import. Hvis dette ikke er tilfældet anmodes virksomheden om at udskifte forældede varer med nye. Der kan opstå fejl ved at en virksomhed indberetter en pris for en forkert vare. Dette skyldes som regel misforståelser fx i forbindelse med personaleskift i den virksomhed, der indberetter. Derudover kan forekomme fejl i forbindelse med registrering af oplysninger i Danmarks Statistik. Der undersøges imidlertid maskinelt for fejl, og registreringsfejl skønnes ikke at udgøre nogen kilde til væsentlige fejl.

Prisindekset beregnes som et fastkurvsindeks af Laspeyres-typen. Det betyder, at der i forbindelse med beregningen af indekset forudsættes en uændret sammensætning af varekurven. I virkelighedens verden substituerer virksomhederne mellem produkter af forskellige grunde (fx ændrede relative priser, præferencer eller teknologi). Det betyder, at den beregnede prisudvikling i prisindekset ikke nødvendigvis præcist modsvarer den oplevede prisudvikling hos virksomhederne, da de fx kan substituere væk fra produkter, der stiger relativt meget i pris. Dette forsøges at minimeres ved stikprøveopdatering hvert 5 år, samt virksomhederne anmodes både løbende, men også systematisk ca. hvert andet år om at gennemgå de varer, som de indberetter priser på (varekurven) i forhold til om de fortsat er repræsentative for virksomhedens generelle salg eller import.

Bortfaldet er mindre end 1 pct. og anses derfor ikke for at være en væsentlig fejlkilde. Hvis bortfald skulle ske for væsentlige varer, anvendes imputering, hvor de bortfaldne vares prisudvikling imputeres med udviklingen i det basisaggregat de tilhører. I andre tilfælde betragtes priserne som uændret.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på Adfærdskodeks for europæiske statistikker. Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Samlet set vurderes indeksets at være af høj kvalitet, samt repræsentativt for prisudviklingen på varer som sælges af danske producenter, og varer som købes af danske importører. Vurderingen beror på dataindsamlingen der ligger til grund for beregningen af Producent- og importprisindeks for varer har 6800 priser fordelt på ca. 1100 varegrupper som dækker minimum 70 procent af den samlede omsætning i populationen. Dette sammenholdt med at vægtgrundlaget for indekset dækker hoveddelen af al handel med varer i Danmark, samt konstant monitorering af kvaliteten i stikprøven.

Der er stor forskel på de vare- og branchegrupper som *Producent- og importprisindeks for varer* dækker. Særligt at der er stor variation i antallet af virksomheder fra gruppe til gruppe. I grupper med meget få virksomheder og monopollignende tilstande, kan man med én til to virksomheder opnå meget høj omsætningsdækning. Omvendt findes der grupper med tusindvis af virksomheder, hvoraf den største tegner sig for 3 til 5 procent af branchens samlede omsætning. Der kan derfor ikke fastsættes et egentligt benchmark for stikprøvernes kvalitet på tværs af alle brancher, og kvaliteten vil variere for mere disaggregeret indeks.

Kvalitetsvurderingen hviler på en kombination af omsætningsdækning, antal virksomheder og priser i stikprøven samt kvaliteten af de indsamlede priser, herunder de prismetoder der anvendes. Kvaliteten monitoreres løbende og der sættes ind der, hvor det vurderes at kvaliteten kan gives et løft. Kvalitetsarbejdet består derfor bl.a. i at udskifte, og øge stikprøven med nye virksomheder, bede eksisterende indberettere om at indberette flere priser, eller at anvende bedre prismetoder til at definere og beregne priserne.

Yderligere kan kvaliteten af denne statistik bedømmes ud fra, i hvilket omfang statistikken er relevant, nøjagtig og pålidelig, aktuel og punktlig, sammenhængende og sammenlignelig samt tilgængelig for brugerne. Hvordan statistikken lever op til disse kvalitetsmål, kan der læses om i afsnittene med tilsvarende overskrifter.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med Danmarks Statistiks revisionspolitik. De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der offentliggøres kun endelige tal.

DANMARKS STATISTIK

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer hver måned. For en given måned bliver den offentliggjort den 15. i den efterfølgende måned eller den første arbejdsdag herefter. Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer hver måned. For en given måned offentliggøres statistikken den 15. i den efterfølgende måned eller den første arbejdsdag herefter. Der offentliggøres kun endelige tal.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres månedligt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt, udover i yderst særlige tilfælde.

I forbindelse med den femårlige vægtomlægning og rebasering af vægtgrundlaget og indeksenes basisår fra 2010 til 2015, blev offentliggørelsen af statistikken for januar 2019 udskudt fra den 15. februar til den 20. februar 2019.

I forbindelse med den første årlige opdatering af vægte, blev offentliggørelsen af tal for januar 2020 udskudt fra den 17. februar til den 20. februar.

7 Sammenlignelighed

Danmarks Statistik har beregnet variationer af denne statistik siden 1876. Producent- og importprisindeks for varer findes som en ubrudt månedlig tidsserie fra 2005 til i dag. Statistikken er udarbejdet efter internationale standarter og kan derfor sammenlignes med lignende statistikker fra andre europæiske lande.

7.1 International sammenlignelighed

Alle EU-medlemslande er forpligtet til at producere *Producent- og importprisindeks for varer* under de retningslinjer, der er i Rådets Forordning (EF) nr. 1165/98 af 19. maj 1998 om konjunkturstatistik.

Statistikken kan således sammenlignes internationalt hos Eurostat, hvor data fra de forskellige EU-medlemslande er tilgængelige.

Statistikken er internationalt kendt under forkortelsen PPI og produceres også uden for det europæiske fællesskab.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Producent- og importprisindeks for varer er i sin nuværende form produceret siden år 2000, men har skiftet basisår, vægtreference og branchegruppering i løbet af perioden.

- Periode: 2005-2008. Basisår: 2000=100. Vægt år: 2000. Branchegruppering DB03
- Periode: 2009-2013. Basisår: 2005=100. Vægt år: 2005. Branchegruppering DB07
- Periode: 2014-2018. Basisår: 2010=100. Vægt år: 2010. Branchegruppering DB07
- Periode: 2019. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2015. Branchegruppering DB07

- Periode: 2020. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2016 Branchegruppering DB07
- Periode: 2021. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2017 Branchegruppering DB07
- Periode: 2022. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2018 Branchegruppering DB07
- Periode: 2023. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2019 Branchegruppering DB07

Til sammenligning bagud i tid, kan der foretages sammenkædning af gamle og nye indeks, ved at sammenholde indeks med nyt og gammelt sammenligningsår for samme periode.

Der skal ved sammenligning over længere perioder dog tages højde for, at vægtskifte og den løbende opdatering af stikprøven gør, at det ikke er den samme kurv af varer og tjenester, der sammenlignes idet varekurven løbende bliver opdateret for at afspejle den aktuelle omsætning i den danske økonomi.

Prisindeks for indenlandsk vareforsyning er i sin nuværende form produceret som et månedsindeks siden 1981, men har skiftet basisår og vægtreference i løbet af perioden.

Prisindeks for indenlandsk vareforsyning offentliggøres desuden som et historisk årligt indeks i statistikbanken, PRIS1900. Danmarks Statistik har produceret variationer af indekset siden 1876, og offentliggjorde indekset første gang i Statistisk årbog fra 1913 (tabel 61). Indtil 1957 hed indekset Engrospristallet. Herefter hed det Engrosprisindekset indtil 2003, hvor indekset skiftede navn til Prisindeks for indenlandsk vareforsyning, som også er navnet i dag. Indekset er altså sammensat af en række historiske indeks, som gennem tiden har gennemgået forskellige metodiske ændringer.

Prisindeks for indenlandsk vareforsyning har i tidens løb gennemløbet mange ændringer. Nedenfor vises en skematisk oversigt for ændringer i basisår, vægtreference og varegruppering.

- Periode: 1925-1934. Basisår: 1913=100. Vægt år: 1924. Varegruppering: 11 grupper
- Periode: 1935-1937. Basisår: 1931=100. Vægt år: 1934 .Varegruppering: 11 grupper
- Periode: 1938-1956. Basisår: 1935=100. Vægt år: 1935. Varegruppering: 11 grupper
- Periode: 1957-1971. Basisår: 1955=100. Vægt år: 1954. Varegruppering: SITC
- Periode: 1971-1981. Basisår: 1968=100. Vægt år: 1966. Varegruppering: BTN
- Periode: 1982-1984. Basisår: 1975=100. Vægt år: 1975. Varegruppering: CCCN
- Periode: 1985-1993. Basisår: 1980=100. Vægt år: 1980. Varegruppering: CCCN
- Periode: 1994-2002. Basisår: 1990=100. Vægt år: 1990. Varegruppering: HS
- Periode: 2003-2004. Basisår: 2000=100. Vægt år: 1998. Varegruppering: HS
- Periode: 2005-2008. Basisår: 2000=100. Vægt år: 2000. Varegruppering: HS
- Periode: 2009-2013. Basisår: 2005=100. Vægt år: 2005. Varegruppering: HS
- Periode: 2014-2018. Basisår: 2010=100. Vægt år: 2010. Varegruppering: HS
- Periode: 2019. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2015. Varegruppering: HS
- Periode: 2020. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2016. Varegruppering: HS
- Periode: 2021. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2017. Varegruppering: HS
- Periode: 2022. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2018. Varegruppering: HS
- Periode: 2023. Basisår: 2015=100. Vægt år: 2019. Varegruppering: HS

Oprindeligt blev indekset beregnet på grundlag af, de ved værdiberegningerne i handelsstatistikker, anvendte priser for 38 væsentlige varer, der yderligere blev tillagt vægt efter deres betydning. Gennem tiden er stikprøven blevet udvidet ligesom at forskellige metoder, prisbegreber mm er blevet anvendt. Disse gennemgås overordnet nedenfor, mens der kan læses mere i en mere detaljeret gennemgang som kommer på emnesiden i en nær fremtid.

Oversigt over øvrige ændringer over tid:

- 1913: Indekset offentliggøres første gang i Statistisk årbog 1913 for årene 1876, 1881, 1886, 1900, 1901, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911 og 1912.

- 1914: Indekset offentliggøres første gang for hele serien fra 1876-1913 i Statistisk årbog 1914. Som basisår anvendes gennemsnittet for årene 1891-1900=100.
- 1925: Det statistiske departement omlægger statistikken fra at være et årsindeks til at være et månedsindeks.
- 1936: Øget prisinformation og nye opdelinger
- 1957: Statistikken ændrer navn fra Engrospristallet til Engrosprisindekset.
- 1962: Indekset opgøres ekskl. moms og punktafgifter.
- 1963: Prisbegrebet ændres fra engrospriser til producentpriser.
- 1982: Råvareprisindekset indgår selvstændigt i tabellen for import.
- 1985: Nyt prismateriale og vægtgrundlag. Prisreference- og basisår ændres til 1980=100.
- 1994: Revision af vægtgrundlaget og prismateriale. Basisår ændres til 1990=100 og den anvendte klassifikation ændres til HS (Harmonized System).
- 2001: Indsamlingsdatoen ændres fra den 25. til den 15. i måneden.
- 2003: Beregningsmetoden ændres fra et simpelt gennemsnit til geometrisk gennemsnit og prisbegrebet ændres til faktiske priser. Indekset skifter navn til Prisindeks for indenlandsk vareforsyning.
- 2004: Prisbegrebet ændres for importpriserne fra salgspriser til købspriser.
- 2013: Det overordnede navn for statistikken ændrer navn til Producent- og importprisindeks for varer. Herunder findes fortsat Prisindeks for indenlandsk vareforsyning. Råvareprisindekset udgår.

I mange af disse tilfælde er der tale om databrud. Derudover er der en masse ændringer i klassifikationer, vægte, varekurv, opdelinger, og indsamlingsmetoder. Alle disse ting skal der tages forbehold for når det historiske indeks tilbage til 1876 anvendes.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Statistikken er beslægtet med Producentprisindeks for tjenester, der ligesom *Producent- og importprisindeks for varer*, anvendes til fastprisberegninger i opgørelsen af Danmarks Nationalregnskab.

Producentprisindeksene for varer og tjenester belyser prisudviklingen i første omsætningsled (business-to-business), i modsætning til Forbrugerprisindeksene, der belyser prisudviklingen for de varer og tjenester, der indgår i husholdningernes forbrug.

Statistikken er harmoniseret med Nationalregnskabet i kraft af de anvendte vægte, som baseres på deres produktbalancer. Producentprisindeksene er en integral del af fastprisberegningerne i Nationalregnskabet, som muliggør beregningen af mængdeændringerne i den danske økonomi.

7.4 Intern konsistens

Vare- og branchefordelte prisindeks beregnes med udgangspunkt i samme datagrundlag.

Ved beregningen af prisindeks tages der udgangspunkt i prisudviklingen (prisrelativet) for det enkelte produkt i stikprøven. Dermed kan sammensætningen af produkter under en produktgruppe være baseret på fx forskellige mængder og mængdeenheder. Hvis fx en 500 grams stålbolt stiger 4 pct. i pris og en 1 kg stålbolt stiger 6 pct. i pris, kan den gennemsnitlige prisstigning beregnes til 5 pct. for stålboltsprodukter.

DANMARKS STATISTIK

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives månedligt i Nyt fra Danmarks Statistik om Producent- og importprisindeks for varer.

I Statistikbanken offentliggøres tallene under emnet Producent- og importprisindeks for varer. Derudover indgår tallene i Statistisk Tiårsoversigt.

Se mere på emnesiden for Erhvervslivets priser.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: Udgivelseskalender.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives månedligt i Nyt fra Danmarks Statistik om Producent- og importprisindeks for varer.

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i Statistisk Tiårsoversigt og indgik i Statistisk Årbog til og med 2017. Internationalt indgår statistikken i Eurostat publikationen European Price Statistics - An overview fra 2008.

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under Producent- og importprisindeks for varer i følgende tabeller:

Producentprisindeks for varer

- PRIS4015: Producentprisindeks for varer (2015=100) efter branche hovedgrupper og marked
- PRIS4215: Producentprisindeks for varer (2015=100) efter branchestandardgrupperinger

Importprisindeks for varer

- PRIS4115: Importprisindeks for varer (2015=100) efter branche hovedgrupper og enhed

Prisindeks for indenlandsk vareforsyning

- PRIS1115: Prisindeks for indenlandsk vareforsyning (2015=100) efter varegruppe og enhed
- PRIS1900 Prisindeks for indenlandsk vareforsyning; årsgennemsnit (1900=100) efter indekstype
- PRIS4615: Prisindeks for indenlandsk vareforsyning (2015=100) efter branche hovedgrupper og enhed

Samlet Producent- og importprisindeks for varer

- PRIS4315: Producent- og importprisindeks for varer (2015=100) efter branche hovedgrupper, marked og enhed

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikkens mikrodata gennem Danmarks Statistiks Forskerordning. Derudover stilles mikrodata til rådighed for departementer, styrelser og direktorater gennem Ministerieordningen.

Tilgængelig prisinformation og mikrodata; er elektroniske indberetninger som findes tilbage til år 2010 og derudover findes mikrodata i form af basisindeks tilbage til år 1993 for Producent- og importprisindeks for varer.

8.8 Anden tilgængelighed

Statistikken er tilgængelig i Eurostats database.

8.9 Diskretioneringspolitik

Datafortrolighedspolitik i Danmarks Statistik.

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken offentliggøres på et detaljeringsniveau, så enkeltvirksomheder ikke kan identificeres, med mindre der er tale om offentligt tilgængelige tal. Alle virksomheder der deltager i undersøgelsen, modtager information om vilkår og betingelser vedr. fortroligheden af individuelle svar. Danmarks Statistiks Datafortrolighedspolitik har to regler der sikrer dette, som kan beskrives således for denne statistik: -Der skal være minimum 3 Virksomheder for en tabelcelle. -De to største virksomheder må samlet højest stå for 85 pct. af den økonomiske volumen (omsætning) i en given tabelcelle.

Hvis disse regler ikke kan overholdes diskretioneres tabelcellen.

8.11 Reference til metodedokumenter

Statistikken følger retningslinjerne i Handbook on industrial producer price indices (PPI) fra 2012. Derudover findes der en IMF manual for producentprisindeks Producer Price Index Manual: Theory and Practice fra 2004.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Priser og Forbrug, Økonomisk Statistik. Kontaktpersonen for statistikken er Nicklas Milton Elversøe, tlf: 61 15 35 98 og e-mail: NEL@dst.dk.